ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 03-Nov-2011, 15:58
CMS/CFO: Uch Arun

នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារនៃការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ	:	០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ
ដាក់ទៅ	:	អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ថ្ងៃដាក់	:	ថ្ងៃទី០៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១
ភាគីអ្នកដាក់	:	សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម	:	អង់គ្លេស

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់ដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង: សាធារណៈ/Public

ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

ការពិនិត្យឯកសារបណ្ដោះអាសន្នឡើងវិញ:

ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:

ហត្ថលេខា:

សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា សុំឲ្យបង្កើតប្រព័ន្ធមានប្រសិទ្ធិភាពមួយ
សម្រាប់ការទទួលយកភស្តុតាងជាឯកសារនៅពេលសវនាការ

អ្នកដាក់ឯកសារ:	អ្នកទទួលឯកសារ:	ចម្លងជូន:
សហព្រះរាជអាជ្ញា:	អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង:	ជនជាប់ចោទ:
លោកស្រី ជា លាង	ចៅក្រម និល ណុន, ប្រធាន	នួន ជា
លោក Andrew CAYLEY	ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT	អៀង សារី
	ចៅក្រម យ៉ា សុខន	អៀង ធីរិទ្ធ
	ចៅក្រមJean-Marc LAVERGNE	ខៀវ សំផន
	ចៅក្រម យូ ឧត្តរា	
		មេធាវីការពារក្ដីជនជាប់ចោទ:
	សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី:	លោក សុន អរុណ
		លោក Michiel PESTMAN
	ពេជ អង្គ	លោក Victor Koppe
	Elisabeth SIMONNEAU FORT	លោក អាង ឧត្តម

លោក Michael G.KARNAVAS
លោក ផាត់ ពៅស៊ាង
កញ្ញា Diana ELLIS QC
លោក សរ សូវាន
លោក Jacques VERGÈS

I. សេចក្តីផ្តើម

១. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ថ្មីៗនេះបានចេញសេចក្តីណែនាំដល់គូភាគីនានាទាក់ទងនឹងឯកសារដែលត្រូវទទួលយកពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី និងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលអាចនឹងត្រូវបានកោះហៅមកបំភ្លឺក្នុងអម្លុងពេលបីសប្តាហ៍ដំបូងនៃសវនាការ ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងផ្តល់ការណែនាំបន្ថែមដល់គូភាគី ទាក់ទងនឹងការទទួលយកភស្តុតាងជាឯកសារ។

២. ដើម្បីឱ្យកាន់តែជាក់លាក់ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (១) បញ្ជាក់អះអាងថា គូភាគីនឹងត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ឯកសារដោយផ្ទាល់ជូន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់ជូនឯកសារតាមរយៈសាក្សីនានា; (២) បង្គាប់ថា ឯកសារទាំងឡាយដែលបានបញ្ចូលក្នុងបញ្ជីឯកសាររបស់គូភាគី និងដែលមិនមានការជំទាស់ដោយភាគីប្រឆាំង ត្រូវបានទទួលយកជាភស្តុតាង ដោយពុំចាំបាច់មានការសួរនាំបន្ថែម; (៣) លៃលកបែងចែកឱ្យមានការប្រជុំក្នុងពេល សវនាការសម្រាប់ការទាញហេតុផលផ្ទាល់មាត់ ដែលនឹងត្រូវកើតមានឡើងនៅពេលមានការជំទាស់ណាមួយដោយគូភាគី ឬមានកង្វល់ណាមួយដែលបានលើកឡើងដោយអង្គជំនុំជម្រះខ្លួនឯងផ្ទាល់ចំពោះឯកសារជាក់លាក់ណាមួយ និង (៤) ផ្តល់លេខ E3 ជាបន្ទាន់ចំពោះឯកសារដែលបានទទួលយករួចហើយ ។

II. ប្រវត្តិនីតិវិធី

៣. នៅក្នុងសម័យប្រជុំស្តីពីការគ្រប់គ្រងសវនាការ ថ្ងៃទី៥ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានកំណត់អត្តសញ្ញាណប្រធានបទចំនួនបួន ដែលត្រូវគ្របដណ្តប់ក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃសវនាការសំណុំរឿង ០០២[1]។ នៅថ្ងៃទី២៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ ក្នុងអម្លុងពេលសវនាការបឋម អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានស្នើឱ្យគូភាគីដាក់បញ្ជីឯកសារដែលនឹងត្រូវទទួលយកនៅក្នុងអម្លុងពេលដំណាក់កាលដំបូងនេះ (បញ្ជីឯកសារដំណាក់កាលដំបូង)[2]។ សហព្រះរាជអាជ្ញា បានដាក់បញ្ជីឯកសារដំណាក់កាលដំបូងរបស់ខ្លួន ក្នុងចម្លើយតបទៅនឹងដីកាសម្រេចនេះ នៅថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១១[3] ។

៤. នៅថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញអនុស្សរណៈមួយ ដោយបានកំណត់អត្តសញ្ញាណសាក្សី ៥រូប និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ៣រូប ដែលអាចនឹងត្រូវបានកោះហៅ

---

[1] E1/2.1 ប្រតិចារិក, កិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ ថ្ងៃទី៥ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១, ទំព័រទី៥២ ។

[2] E1/4.1 ប្រតិចារិកនៃសវនាការបឋម, ២៧ មិថុនា ២០១១, ទំព័រទី២៥ ។

[3] E109/4 ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្នើសុំឯកសារដែលទាក់ទងនឹងដំណាក់កាលដំបូងនៃការជំនុំជម្រះលើអង្គសេចក្តី, ២២ កក្កដា ឆ្នាំ២០១១ ។

ក្នុងរយៈពេលបីសប្តាហ៍ដំបូងនៃសវនាការដំបូងនេះ (“អនុស្សរណៈ”)[4]។ អនុស្សរណៈនេះ បានបង្គាប់ឱ្យគូភាគីនានាបង្ហាញអំពីឯកសារនិងវត្ថុតាងណាខ្លះ ពីបញ្ជីឯកសារដំណាក់កាលដំបូងរបស់ខ្លួន ដែលចង់ឱ្យទទួលយក ពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី និងជំនាញទាំងនោះ មិនឱ្យហួសពីថ្ងៃទី០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១។ អនុស្សរណៈបានបង្គាប់ឱ្យភាគីដាក់ការជំទាស់ណាមួយទៅនឹងបញ្ជីឯកសារ និងវត្ថុតាងដែលបានស្នើឡើងដោយភាគីប្រឆាំង ក្នុងរយៈពេល១០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងរបស់ពួកគាត់។ អនុស្សរណៈនេះ ក៏បង្គាប់បន្ថែមឱ្យគូភាគីបង្ហាញ មិនឱ្យហួសពីថ្ងៃទី៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០១២ អំពីឯកសារណាមួយ ប្រសិនបើមាន ដែលបានដាក់បញ្ចូលក្នុងបញ្ជីឯកសារដំណាក់កាលដំបូងរបស់ភាគីប្រឆាំងដែលខ្លួនបានជំទាស់ និងអំពីមូលដ្ឋានសម្រាប់ការតវ៉ាទាំងនេះ។

៥. នៅថ្ងៃទី០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ សហព្រះរាជអាជ្ញា បានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងមួយ និងបញ្ជីឯកសារអម ដោយកំណត់អត្តសញ្ញាណឯកសារចំនួន៩៧៨ច្បាប់ ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញានឹងស្វែងរកឱ្យទទួលយកពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី ៥រូប និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ៣រូប ដែលអាចនឹងត្រូវបានកោះហៅក្នុងរយៈពេលបីសប្តាហ៍ដំបូងនៃសវនាការដំបូង[5]។ សហព្រះរាជអាជ្ញា បានជូនដំណឹងបន្ថែមដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងគូភាគីដទៃទៀតថា សហព្រះរាជអាជ្ញាអាចស្វែងរកឱ្យមានការទទួលយកឯកសារដទៃទៀត ពីក្នុងបញ្ជីឯកសារដំណាក់កាលដំបូងរបស់ខ្លួន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងនោះ ប្រសិនបើមានតម្រូវការ[6]។

III. សំណើ

ក. ការបង្ហាញជូនឯកសារដោយផ្ទាល់ដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

៦. សហព្រះរាជអាជ្ញាសង្កេតឃើញថា ក្រៅអំពីការបង្គាប់ឱ្យគូភាគីនានាកំណត់អត្តសញ្ញាណឯកសារដែលត្រូវបង្ហាញពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី និងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនទាន់បានចេញនូវសេចក្តីណែនាំណាមួយនៅឡើយ អំពីទម្រង់ផ្សេងៗដទៃទៀតសម្រាប់ការបង្ហាញភស្តុតាង។ អាស្រ័យហេតុនេះ មានការស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចេញសេចក្តីណែនាំដូច្នេះ និងដើម្បីឱ្យជាក់លាក់ សូមបញ្ជាក់អះអាងថា បន្ថែមលើឯកសារដែលអាចនឹងត្រូវបានផ្តល់

[4] E131/1 អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលមានចំណងជើងថា បញ្ជីឈ្មោះសាក្សីសម្រាប់ការជំនុំជម្រះនៅដំណាក់កាលដំបូង ពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ការដាក់ឯកសារតវ៉ាអំពីការទទួលយកឯកសារ និងវត្ថុតាង និងចម្លើយតបទៅនឹងសំណើ E109/5, ២៥ តុលា ២០១១ (សំណៅនៃអនុស្សរណៈដែលផ្តល់ជូនជាមុនទុកជាការគួរសម ត្រូវបានបញ្ជូនមកភាគីនានាតាមរយៈអ៊ីម៉ែលនៅថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១) ។

[5] E131/1/4 សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា អំពីឯកសារដែលត្រូវដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សី និងអ្នកជំនាញទាំងឡាយដែលត្រូវកោះហៅក្នុងអំឡុងពេលបីសប្តាហ៍ដំបូងនៃសវនាការ ជាមួយនឹង ឧបសម្ព័ន្ធ ក សម្ងាត់, ១ វិច្ឆិកា ២០១១ ។

[6] *ក្នុងឯកសារដដែលដូចខាងលើ*, ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី៣ ។

ជូនដោយសាក្សី ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកជំនាញ និងជនជាប់ចោទ (បើពួកគេជ្រើសយកការចូលបំភ្លឺ) គូភាគីនានានឹងត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ឯកសារដោយផ្ទាល់ជូន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សម្រាប់ការបង្ហាញភស្តុតាងនៅទូទាំងសវនាការទាំងមូល។

៧. ដើម្បីជាការគាំទ្រចំពោះសំណើនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញា កត់សម្គាល់ថា មិនមានគោលការណ៍ស្តីពីភស្តុតាងនោះទេនៅ អវតក ឬនៅក្នុងនីតិវិធីរបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ ដែលតម្រូវឱ្យឯកសារទាំងឡាយ ដែលត្រូវស្នើសុំផ្តល់ជូនជាផ្លូវការ ដើម្បីធ្វើជាភស្តុតាងតាមរយៈសាក្សី។ វិធាន៨៧.២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា គឺមានតែភស្តុតាងដែល "ត្រូវបានដាក់ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងដែលត្រូវបានឆ្លងកាត់ការដេញដោលតែប៉ុណ្ណោះ" ដែលអាចឱ្យអង្គជំនុំជម្រះពឹងផ្អែកលើបាននៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន។ វិធាន៨៧.៣នៃវិធានផ្ទៃក្នុងបំភ្លឺថា ភស្តុតាងណាមួយត្រូវបានចាត់ទុកជាត្រូវបានលើកឡើងនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ឬភាគី បើសិនជាខ្លឹមសាររបស់វាត្រូវ"បានសង្ខេប" ឬត្រូវបានអានឬត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណសមស្របនៅក្នុងតុលាការ"។ គ្មានលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងថាភស្តុតាងត្រូវតែបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះរួមគ្នាជាមួយនឹងចម្លើយសាក្សីនោះឡើយ។

៨. នៅក្នុងការបកស្រាយលើវិធាន៨៧នៃវិធានផ្ទៃក្នុងកាលពីមុន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបញ្ជាក់ថា ឯកសារដែលនៅក្នុងសំណុំរឿង "ត្រូវតែបង្ហាញជូន"នៅក្នុងសវនាការនៅមុនពេលតុលាការធ្វើការពិនិត្យពិចារណាលើភស្តុតាង ប៉ុន្តែតុលាការមិនបានកំរិតថាឱ្យការបង្ហាញជូននេះត្រូវតែធ្វើរួមគ្នាជាមួយនឹងសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីនោះទេ[7]។ នៅក្នុងលក្ខណ្ឌដែលតម្រូវឱ្យភស្តុតាងត្រូវតែ "ឆ្លងកាត់ការសួរដេញដោល" នោះ អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចថា លក្ខខណ្ឌនេះអាចបំពេញបានសំរេចក្នុងករណីបើសិនជា "ឱកាសត្រូវបានបើកឱ្យសម្រាប់ធ្វើការលើកទឡ្ហីករណ៍តទល់គ្នាadversarial argument ទោះបីជាភាគីនានាមិនបានប្រើប្រាស់នូវឱកាសនេះក៏ដោយ"[8]។ ជាថ្មីម្តងទៀត អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនបានកម្រិតឱ្យចំពោះការដេញដោលនេះ តែនៅក្នុងបរិបទនៃសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីនោះទេ។ ស្របតាមការបកស្រាយនេះ នៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ០០១ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានផ្តល់ដល់ភាគីនានា នៅពេលចុងបញ្ចប់ នៃរាល់ការផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សីទាំងអស់នូវ

[7] សូមអានឯកសារលេខ E43/4 , សេចក្តីសម្រេចស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារនៅក្នុងសំណុំរឿងដែលជាភស្តុតាង សំណុំរឿងលេខ០០១, ចុះថ្ងៃទី២៦ ឧសភា ២០០៩, ត្រង់កថាខណ្ឌទី៥-៦។ E176 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ភាគីក្នុងការដាក់សម្ភារៈភស្តុតាងមួយចំនួននៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ អនុលោមតាមវិធាន៨៧(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងសំណុំរឿងលេខ០០១ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ (សេចក្តីសម្រេចដាក់សម្ភារៈភស្តុតាង)ត្រង់កថាខ័ណ្ឌទី២

[8] ឯកសារលេខ E176, សេចក្តីសំរេចលើឯកសារ, *ដូចគ្នានឹងខាងលើ* ត្រង់កថាខណ្ឌទី២។

ឱកាសដើម្បីដាក់ឯកសារបន្ថែមនៅចំពោះមុខខ្លួន ហើយបន្ទាប់មកទៀតអង្គជំនុំជម្រះបានទទួលយកនូវឯកសារមួយចំនួនក្នុងចំណោមឯកសារទាំងនោះបញ្ចូលជាភស្តុតាង[9]។

៩. បន្ទាប់ពីសំណុំរឿង ០០១ មក វិធាន៨០(៤) ថ្មី ត្រូវបានអនុម័តដើម្បីផ្តល់ឱ្យបានជាក់លាក់ដល់គូភាគីដើម្បីដាក់ការជំទាស់ជាលាយល័ក្ខអក្សរ *នៅមុនពេលសវនាការ*ចំពោះឯកសារណាដែលភាគីប្រឆាំង បាន និងកំពុងតែស្នើដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅពេលសវនាការ[10] ។ គោលបំណងនៅពីក្រោយវិសោធនកម្មវិធាននេះ ច្បាស់ណាស់គឺដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការត្រៀមរៀបចំ និងការគ្រប់គ្រងសវនាការ តាមរយៈការអនុញ្ញាតឱ្យមានដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហាទាក់ទងនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាងជាឯកសារ នៅមុន និងដាច់ពីសក្ខីកម្មសាក្សីនៅពេលសវនាការ ។

១០. នៅកម្រិតអន្តរជាតិ នេះគឺជាការអនុវត្តជារួមទូទៅនៃការស្នើផ្តល់ជាផ្លូវការនូវភស្តុតាងជាឯកសារដោយមិនបាច់ឱ្យសាក្សីជាអ្នកដាក់បញ្ចូល។ នៅក្នុងករណីរឿងក្តីរបស់ *Katanga* តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិបានបង្កើតឡើងនូវវិធានទូទៅមួយដែលនៅក្នុងករណីនោះ ដែលគាំទ្រដល់ការដាក់បញ្ចូលនូវភស្តុតាងជា ឯកសារ(ក្រៅពីកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃភស្តុតាងជាសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីដោយឡែកណាម្នាក់) ដោយឯករាជ្យដាច់ចេញដោយឡែកពីសាក្សី[11]។ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិបានសង្កេតឃើញថា វិធីសាស្ត្រនេះមានការចាំបាច់ "ដើម្បីជៀសវាងនូវសេចក្តីត្រូវការក្នុងការកោះ ហៅសាក្សីមួយចំនួនធំ ដើម្បីឱ្យគ្រាន់តែឱ្យមកដាក់បញ្ចូលឯកសារតែប៉ុណ្ណោះ"[12]។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៅតុលាការICTY[13] នឹង ICTR[14] ជា

[9] ឯកសារលេខ E176, សេចក្តីសំរេចលើឯកសារ, *ដូចគ្នានឹងខាងលើ*។

[10] វិធាន៨០(៣) និង (៤) ដែលបានដាក់បញ្ចូលនៅថ្ងៃទី១៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១ ។

[11] ករណីរឿងក្តីរបស់រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Germain Katanga and Mathieu Ngudjolo Chui*, សុំណុំរឿងលេខ ICC-01/04-01/07, សេចក្តីណែនាំសំរាប់ការដឹកនាំដំណើរការនីតិវិធី និងការផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សី (អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICC), ចុះថ្ងៃទី២០ វិច្ឆិកា ២០០៩ ។

[12] *ដូចគ្នានឹងខាងលើ* ត្រង់កថាខណ្ឌទី៩៨។

[13] *សូមអាន ឧទាហរណ៍ដូចជា* ករណីរឿងក្តីរបស់រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Momčilo Perišić*, សំណុំរឿងលេខ IT-04-81-T, ដីកាសំរាប់ជាសេចក្តីណែនាំស្តីពីការទទួលយក និងការបង្ហាញភស្តុតាង (អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTY), ចុះថ្ងៃទី២៩ តុលា ២០០៨ ត្រង់កថាខណ្ឌទី២២ ។ ករណីរឿងក្តីរបស់រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Milan Martić,* សំណុំរឿងងលេខ IT-95-11-T, សេចក្តីសំរេចអនុម័តលើសេចក្តីណែនាំស្តីពីបទដ្ឋានសំរាប់គ្រប់គ្រងការបង្ហាញភស្តុតាង (អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTY), ចុះថ្ងៃទី១៩ ឧសភា ២០០៦ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៥។ ករណីរឿងក្តីរបស់រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Sefer Halilović*, សំណុំរឿងលេខ IT-01-48-AR73.2, សេចក្តីសំរេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីបញ្ហាបន្ទាន់បន្ទំ ទាក់ទងនឹងការទទួលយកនូវកំណត់ហេតុស្តីពីការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទពីតុនៃអង្គចៅក្រម (from the Bar Table), ចុះថ្ងៃទី១៩ សីហា ២០០៥ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៤។

ទម្លាប់អនុវត្តន៍ធម្មតា បានអនុញ្ញាតឱ្យដាក់បញ្ចូលនូវភស្តុតាងជាឯកសារដោយផ្ទាល់ពីអង្គចៅក្រម (directly from the bar table)។

១១. ការអនុញ្ញាតឱ្យដាក់បញ្ចូលភស្តុតាងជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់ នឹងជួយលើកស្ទួយឱ្យការជំនុំជម្រះក្តីបានប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ ឆាប់រហ័ស និងមានប្រសិទ្ធិភាពដោយសារការណ៍នេះនឹងជួយឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង អាចមានលទ្ធភាពធ្វើការពិនិត្យពិចារណាបានដោយត្រឹមត្រូវទៅលើភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធ និងដែលមានភវនីយភាពក្នុងចំនួនដ៏ច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ដែលមានស្រាប់ដែលបានស្នើឡើងដោយភាគីនានា ដើម្បីធានាឱ្យប្រាកដថាពេលវេលាក្នុងការផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សីមិនត្រូវបានចំណាយខ្ជះខ្ជាយ ដោយមិនត្រឹមត្រូវទៅលើការទាញអំណះអំណាងផ្លូវច្បាប់ ទាក់ទងទៅនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារនិងកាត់បន្ថយចំនួនសាក្សីដែលចាំបាច់ត្រូវកោះហៅ។

ខ. ការទទួលយកឯកសារពីក្នុងបញ្ជីឯកសាររបស់ភាគីនានាអាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាតែមិនមានការជំទាស់ត្រូវបានទទួល

១២. នៅក្នុងអនុស្សារណៈនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាកាលដំបូងបានដាក់កាលបរិច្ឆេទកំណត់ សំរាប់ការដាក់អញ្ញត្រកម្មបឋម ប្រសិនបើមាន ទៅនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារដែលត្រូវបានស្វែងរកសុំឱ្យទទួលយកដោយភាគីបដិបក្ខនានា។ ចំណែកឯឯកសារនានាដែលបានស្នើសុំដើម្បីឱ្យទទួលយកដែលជាប់ទាក់ទងនឹងសាក្សីចំនួន៥រូប និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួនបីរូបដែលអាចនឹងត្រូវកោះហៅនៅក្នុងអម្លុងពេលបីសប្តាហ៍ដំបូងនៃសវនាការជំនុំជម្រះក្តី ពេលវេលាកំណត់ត្រូវបានដាក់ឱ្យចំនួន១០ថ្ងៃគិតចាប់តាំងពីពេលជូនដំណឹងអំពីបញ្ជីឯកសាររបស់ភាគីនីមួយៗតទៅ។ ចំពោះឯកសារដែលនៅសេសសល់ ដែលត្រូវបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងបញ្ជីឯកសារសម្រាប់ដំណាក់កាលទីមួយរបស់ភាគីនានា កាលបរិច្ឆេទដែលត្រូវដាក់ គឺត្រូវបានកំណត់នៅថ្ងៃទី៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០១២ សម្រាប់ការជំទាស់។

១៣. សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចេញជាសេចក្តីណែនាំមួយថា ឯកសារទាំងឡាយដែលបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងបញ្ជីឯកសាររបស់ភាគីនានា ដែលមិនមានការជំទាស់ពី

---

[14] *សូមអាន ឧទាហរណ៍ដូចជា* ករណីរឿងក្តីរបស់រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Jean-Paul Akayesu*, សំណុំរឿងលេខ ICTR-96-4-T, សេចក្តីសំរេចលើញត្តិរបស់រដ្ឋអាជ្ញាដែលស្នើសុំឱ្យពិនិត្យពិចារណាឡើងវិញ និងលប់ចោលជាមោឃៈនូវដីកាសំរេចចុះថ្ងៃទី២៨ មករា ១៩៩៧ (អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTR), ចុះថ្ងៃទី៦ មីនា ១៩៩៧ ត្រង់ទំព័រ៣ ។ *ករណីរឿងក្តីរបស់រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Edouard Karemera, Mathieu Ngirumpatse, Joseph Nzirorera*, សំណុំរឿងលេខ ICTR-98-44-T, ដីកាបង្គាប់ជាបណ្តោះអាសន្នឱ្យខាងអយ្យការ កំណត់អត្តសញ្ញាណនូវអត្ថបទខ្លីៗដែលពាក់ព័ន្ធនៃឯកសារមួយចំនួន (អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTR), ចុះថ្ងៃទី៨ សីហា ២០០៧ ត្រង់កថាខណ្ឌទី២។

ភាគីណាផ្សេងទៀតនៅក្នុងរង្វង់ពេលវេលាកំណត់ទេនោះ គឺនឹងត្រូវបានទទួលយកជាភស្តុតាង ដោយមិនចាំបាច់មានការសួរដេញដោលបន្ថែមទៀតទេ និងមានលក្ខខណ្ឌចំពោះតែឯកសារទាំងឡាយណាដែលបាននឹងកំពុងតែកំណត់អត្តសញ្ញាណសមស្របនៅក្នុងតុលាការតែប៉ុណ្ណោះ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមបំភ្លឺជូនថា គោលបំណងនៃសំណើសុំដូចខាងលើនេះ គឺសំរាប់តែឯកសារទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណរួចហើយ ដោយមានភាពជាក់លាក់គ្រប់គ្រាន់ ហើយដែលស្របទៅតាមសេចក្តីណែនាំ របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង គួរតែត្រូវបានចាត់ទុកថាត្រូវបានស្នើសុំដោយភាគីនានា[15]។

១៤. ដូចដែលបានបកស្រាយដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង តាមវិធានផ្ទៃក្នុង ភស្តុតាងទាំងអស់គឺសុទ្ធតែអាចទទួលយកបានឲ្យតែត្រូវទៅតាមបទដ្ឋានអប្បបរមានៃ ភាពទាក់ទង (relevance) និង ភាពអាចជឿទុកចិត្តបាន (reliability)[16]។ បទដ្ឋាននៃចំណុចចាប់ផ្តើមនេះមិនតម្រូវឲ្យមានអ្វី ច្រើនជាជាងការបង្ហាញថា ភស្តុតាងដែលបានផ្តល់ជូននោះគឺ *មើលមួយក្រឡេកភ្នែកទៅ (prima facie)* ទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហានានានៅក្នុងជម្លោះ ហើយនិង *មើលមួយក្រឡេកភ្នែកទៅ (prima facie)* ជឿទុកចិត្តបាន។ អវត្តមាននៃការជំទាស់ទៅនឹង ភាពទាក់ទង (relevance) ឬមួយ ភាពអាចជឿទុកចិត្តបាន (reliability) នៃឯកសារជាក់លាក់ដែលបានលើកឡើងដោយភាគីជំទាស់នានា គេអាចសន្និដ្ឋានបានថាឯកសារទាំងនោះគឺត្រូវទៅតាមបទដ្ឋាននៃការទទួលយក។

១៥. បន្ថែមលើនេះ ដោយសារបញ្ជីឯកសាររបស់ភាគីនានាបានដាក់ជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងរួចហើយ អនុលោមតាមវិធាន៨០.៣ និងដែលគេបានផ្តល់ឱកាសឲ្យភាគីនានាធ្វើការលើកឡើងនូវការជំទាស់នៅពេលមុនមានសវនាការ ដោយអនុលោមតាមវិធាន៨០.៤ លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៅក្នុងវិធាន៨៧.២ ដែលថាភស្តុតាងដែលបាន “ដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ហើយដែលភស្តុតាងនោះ ត្រូវឆ្លងកាត់ការដេញដោល” អាចត្រូវបានបំពេញដោយឯកសារទាំងនោះ ដោយ គ្រាន់តែត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយលេខយោងឯកសារនៅក្នុងតុលាការ

---

[15] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបង្គាប់ថា បញ្ជីឯកសារនៅក្នុងសំណុំរឿងត្រូវមានដាក់បញ្ចូលនូវ លេខយោងឯកសារ, ចំណងជើងឯកសារ, ភាសាដែលអាចមាន ហើយថាបើសិនជាអាច ការរៀបរាប់សង្ខេបពីចរិតលក្ខណៈ និងខ្លឹមសាររបស់វា ដែលចុះបញ្ជីឯកសារថ្មីៗត្រូវមានដាក់បញ្ចូលនូវការរៀបរាប់សង្ខេបពីចរិតលក្ខណៈ និងខ្លឹមសាររបស់វា និងថា ឯកសារត្រូវភ្ជាប់ទៅនឹងផ្នែកដែលពាក់ព័ន្ធនៃដីកាដំណោះស្រាយ។ សូមមើល E9, ដីកាបង្គាប់ឲ្យភាគីដាក់សម្ភារៈដើម្បីរៀបចំសវនាការ, ថ្ងៃទី១៧ មករា ២០១១ ត្រង់កថាខណ្ឌទី ១២-១៣ ។

[16] សូមមើលវិធាន៨៧.២ និង ៨៧.៣ ។ **E188** សាលក្រម, សំណុំរឿងលេខ ០០១, ថ្ងៃទី២៦ កក្កដា ២០១០ ត្រង់កថាខណ្ឌទី ៤១ ។ **E43/4** សេចក្តីសម្រេចស្តីពីភាពអាចទទួលយកសម្ភារៈដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងធ្វើជាភស្តុតាង, សំណុំរឿងលេខ ០០១, ថ្ងៃទី២៦ ឧសភា ២០០៩ ត្រង់កថាខណ្ឌទី ៧ ។ **E176** សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ភាគីនានាសុំដាក់សម្ភារៈមួយចំនួននៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ អនុលោមតាមវិធានផ្ទៃក្នុង៨៧(២), សំណុំរឿងលេខ ០០១, ថ្ងៃទី២៨ តុលា ២០០៩ ត្រង់កថាខណ្ឌទី ៣ ។

ជាឯករចន: ឬជាក្រុម ទៅតាមលក្ខណៈសមស្របរបស់វា[17]។ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើថា គេគួរតែធ្វើការកំណត់អត្តសញ្ញាណនេះនៅ ពេលចាប់បើកប្រជុំទៀងទាត់ដែលបានស្នើឡើង សម្រាប់លើកទឡ្ហីករណ៍ តទល់ដែលទាក់ទងទៅនឹងការទទួលយកឯកសារនានា (ដូចនៅក្នុងផ្នែក **គ** ខាងក្រោម) ។

១៦. វិធីសាស្ត្រនេះ គឺមានលក្ខណៈសមស្របយ៉ាងជាក់លាក់នៅក្នុងករណីរឿងបច្ចុប្បន្ននេះ បើគិតទៅដល់រយៈពេលវេលាដែលភាគីនានានឹងត្រូវធ្វើការពិចារណាលើឯកសារទាំងឡាយដែលបានដាក់ស្នើឡើងដោយភាគីជំទាស់នានា នៅពេលដែលការជំទាស់ត្រូវបានធ្វើឡើង ហើយនិងធ្វើការពិចារណាថា ភាគច្រើននៃឯកសារដែលបានស្នើឡើងនោះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានដាក់វាបញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង នៅក្នុងរយៈពេលនៃការស៊ើបសួរដោយឯករាជ្យរបស់ពួកគាត់រួចស្រេចទៅហើយ។ វាក៏អាចបញ្ចៀសបានដោយមិនចាំបាច់ចំណាយពេលវេលាសវនាការ និងធនធានដ៏មានតម្លៃដើម្បីធ្វើការពិភាក្សាគ្នាអំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារ ដែលភាគីនានាមិនមានទំនាស់ ឬមិនមានមូលដ្ឋានដ៏គួរឲ្យព្រួយបារម្ភផ្សេងៗផងដែរ។

គ. ការបែងចែកពេលវេលាទៀងទាត់សម្រាប់ការផ្តល់សំអាងផ្ទាល់មាត់ទាក់ទងទៅនឹងការទទួលយកឯកសារ

១៧. នៅក្នុងអនុស្សរណៈរបស់ខ្លួន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបញ្ជាក់ថាខ្លួននឹងផ្តល់ "ឱកាសឲ្យភាគីលើកទឡ្ហីករណ៍តទល់នៅក្នុងសវនាការបាន នៅក្នុងករណីចាំបាច់ដែលតម្រូវឲ្យធ្វើដូច្នោះ" ដែលទាក់ទងទៅនឹងការជំទាស់ទៅនឹងឯកសារ ឬវត្ថុតាងនានា ដែលបានស្នើសុំឲ្យទទួលយកដោយពាក់ព័ន្ធ នឹងសាក្សី ៥រូប និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ៣រូប ដែលគេអាចនឹងកោះហៅនៅក្នុងអំឡុងពេលបី សប្តាហ៍ដំបូងនៃសវនាការ[18]។

១៨. ឱកាសឲ្យភាគីលើកទឡ្ហីករណ៍តទល់នេះ ត្រូវបានគេស្វាគមន៍ទាក់ទងទៅនឹងការជំទាស់នានាទៅនឹងការទទួលយកឯកសារដែលបានស្នើឡើងដោយភាគីនានា។ ជាផលវិបាក សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមទទូចឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចាត់កាលវិភាគពេលវេលា សម្រាប់លើកទឡ្ហីករណ៍តទល់បែបដូច្នេះ ឲ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន បន្ទាប់ពីមានការដាក់ជូននូវការជំទាស់ និងការឆ្លើយតបទៅនឹងការជំទាស់ទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យគេអាចធ្វើការដោះស្រាយអំពីភាពអាចទទួលយក

[17] ដូចបានកត់សម្គាល់ពីមុន វិធាន៨៧.៣ បញ្ជាក់ថាភស្តុតាងត្រូវបានពិចារណាថា បានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងកាលណាវា "ត្រូវបានសង្ខេប ត្រូវបានអាន ឬ ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងសមស្របនៅក្នុងសវនាការ" ។

[18] **E131/1** អនុស្សរណៈ, ត្រង់ទំព័រទី ២ ។

បានឲ្យបានភ្លាមៗតាមដែលអាចធ្វើទៅបាននៅពេលសវនាការ ហើយនិង នៅមុនពេលសាក្សី និង ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីផ្តល់សក្ខីកម្ម ដែលគេអាចតម្រូវឲ្យធ្វើការយោងទៅដល់ឯកសារទាំងនោះ។ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចាត់ទុកដោយឡែកនូវពេលវេលាសម្រាប់ដំណាក់កាលដំបូងៗនៃសវនាការឲ្យបានទៀងទាត់ កាលណាមានការចាំបាច់ ត្រូវលើកទឡ្ហីករណ៍ផ្ទាល់មាត់។ វគ្គជាទៀងទាត់ទាំងនេះនឹងត្រូវចាប់ផ្តើមនៅបន្ទាប់ពីការដាក់ជូននូវការជំទាស់នានា (ប្រសិនបើមាន) នៅថ្ងៃទី៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០១១ ទៅនឹងភាគីនានានៃបញ្ជីឯកសារដំណាក់កាលដំបូង ហើយនិងការដាក់ជូននូវចម្លើយតបទៅនឹងការជំទាស់ទាំងនោះ។ នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃវគ្គទាំងនេះភាគីផ្តល់ឯកសារ និង ភាគីជំទាស់អាចនឹងធ្វើសេចក្តីសង្ខេបអំពីការលើកទឡ្ហីករណ៍ផ្ទាល់មាត់ទាក់ទងទៅនឹងភាពទាក់ទង (relevance) និង ភាពអាចជឿទុកចិត្តបាន (reliability) នៃឯកសារ ឬ ប្រភេទនានានៃឯកសារដែលគេបានជំទាស់។

១៩. ដូចបានកត់សម្គាល់ក្នុងចំណុច ខ ខាងលើកិច្ចប្រជុំដូច្នេះក៏អាចប្រើសម្រាប់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណឯកសារដែលមិនមានការជំទាស់ ហើយឯកសារណាដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើឡើងគួរតែបានទទួលយកដោយចាំបាច់សួរនាំបន្ថែមឡើយ។ នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ដែល អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនយល់ស្របជាមួយនឹង សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងទៅនឹងការទទួលយកឯកសារដែលគេមិនបានជំទាស់ (ដូចនៅក្នុងផ្នែក ខ ខាងលើ) កិច្ចប្រជុំបែបដូច្នោះក៏អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បី លើកឡើងនូវសំណួរ ឬ កង្វល់នានាដែល អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង អាចនឹងលើកឡើងអំពីយោបល់របស់ខ្លួន ផ្ទាល់ទាក់ទងទៅនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារបែបដូច្នោះ។ ដោយសារឯកសារមានចំនួនច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ដែលភាគីផ្សេងៗបាន ដាក់ស្នើនោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើថាជាការសមស្របសុំឲ្យមានការបែងចែកពេលវេលា ប្រមាណជាកន្លះថ្ងៃរៀងរាល់សប្តាហ៍។ កាលវិភាគពេលវេលាទៀងទាត់ក្នុងការលើកឡើងពីភាពអាចទទួលបាននៃឯកសារ នឹងធានានូវការប្រព្រឹត្តទៅនៃសវនាការបានយ៉ាងរលូន និងឆាប់រហ័សដោយចៀសវាងផុតពីការរអាក់រអួលព្រមទាំង សំអាងនានានៅលើចំណុចច្បាប់នៅក្នុងអំឡុងពេល នៃការផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សី។

ឃ. ការចាត់លេខឯកសារ E3

២០. ជាបញ្ហានីតិវិធីចុងក្រោយ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើថា នៅពេលធ្វើការទទួលយកឯកសារណាមួយធ្វើជាភស្តុតាង គេត្រូវតែដាក់លេខឯកសារទាំងនោះថា E3 ក្នុងគោលបំណងដើម្បីឲ្យមានលេខយោងដូចគ្នា និងដើម្បីជួយសម្រួលដល់គ្រប់ភាគីទាំងអស់ឲ្យបានប្រើប្រាស់ភស្តុតាងជាឯកសារទាំងនោះនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការ ។

IV. សំណងជូនដល់ដែលបានស្នើសុំ

២១. អាស្រ័យមូលហេតុដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖

(១) បញ្ជាក់ថា ភាគីនានានឹងត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យដាក់ឯកសារផ្សេងៗជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយផ្ទាល់ជាបន្ថែមពីលើឯកសារដែលផ្តល់ជូនតាមរយៈសាក្សីនានា។

(២) បង្គាប់ថា ការឯកសារទាំងឡាយដែលបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងបញ្ជីឯកសាររបស់ភាគីនានាដែលមិនមានការជំទាស់ពីភាគីបដិបក្ខ គួរបានទទួលយកជាភស្តុតាងដោយមិនចាំបាច់មានការសួរដេញដោលបន្ថែមទៀត។

(៣) កំណត់បែងចែកជាសវនាការជាទៀងទាត់ នៅក្នុងអម្លុងពេលសវនាការសម្រាប់ការលើកទទ្បីករណ៍តទល់គ្នាដែលត្រូវបើកធ្វើទៅលើអញ្ញត្រកម្មបឋមណាមួយចំនួនដោយភាគីនានា ឬទៅលើការព្រួយបារម្ភផ្សេងៗ ដែលបានលើកឡើងដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងខ្លួនឯងផ្ទាល់ ដូចជាអំពី ឯកសារដោយឡែកណាមួយ ។ និង

(៤) ដាក់ជាបន្ទាន់នូវលេខ E3 លើឯកសារទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានទទួលយក ៕

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី០៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១	**លោកស្រី ជា លាង** សហព្រះរាជអាជ្ញា	ភ្នំពេញ	[signature]
	លោក Andrew CAYLEY សហព្រះរាជអាជ្ញា		[signature]